DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SKARBU

Warszawa, dnia 20 kwietnia 1945 r.

Nr 6

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO

DEKRETY:

33
DEKRET
z dnia 13 stycznia 1945 r.
o wycofaniu z obiegu na terytorium Państwa Polskiego waluty Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Dopuszczona czasowo (art. 3 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 24 sierpnia 1944 r. o emitowaniu biletów skarbowych, Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 11) do obrotu pieniężnego na terytorium Państwa Polskiego waluta Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, przestaje być z dniem 15 lutego 1945 r. prawnym środkiem płatniczym na obszarze Państwa Polskiego.

Art. 2. (1) Osoby fizyczne i prawne, mające miejsce zamieszkania względnie siedzibę na obszarze Państwa Polskiego, winny posiadaną przez siebie walutę Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, wymienić w urzędach skarbowych na bilety skarbowe z napisem „Narodowy Bank Polski", w czasie od 15 stycznia do 14 lutego 1945 r.

(2) Osobom wojskowym w służbie czynnej wymiany dokonywać będą także płatnicy jednostki wojskowej, do której wojskowy przynależy.

Art. 3. Wymiana waluty Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich na walutę złotową, nastąpi po kursie 1 rubel = 1 złoty.

Art. 4. (1) Kto po dniu 14 lutego 1945 r. posiada, przyjmuje lub puszcza w obieg walutę Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich podlega karze grzywny do wysokości złotych 1.000.000.

(2) Ponadto sąd orzeka przepadek zakwestionowanej waluty będącej przedmiotem przestępstwa.

(3) Do orzekania o przestępstwach wymienionych w niniejszym artykule właściwe są sądy okręgowe.

Art. 5. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się ministrom: Skarbu, Obrony Narodowej i Sprawiedliwości — każdemu w zakresie jego działania.

Art. 6. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 15 stycznia 1945 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Obrony Narodowej:
Michał Rola-Żymierski
generał broni

Minister Sprawiedliwości:
Edmund Zalewski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 15 stycznia 1945 r. Nr 2, poz. 5).

34

DEKRET

z dnia 14 stycznia 1945 r.

o poborze 50% dodatku wojennego do państwowego podatku dochodowego.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. (1) Wprowadza się 50%-owy dodatek wojenny do państwowego podatku dochodowego, wymierzanego według działu I ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 6 z 1936 r.), wraz z późniejszymi zmianami

(2) Dodatek ten pobierany będzie począwszy od wymiaru państwowego podatku dochodowego za rok kalendarzowy 1943.

Art. 2. Wprowadzony w art. 1 dodatek wojenny stanowi część składową państwowego podatku dochodowego, wymierzanego według działu 1 ustawy o państwowym podatku dochodowym.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu poručza się Ministrowi Skarbu.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów
Edward Osóbka - Morawski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1945 r. Nr 3, poz. 8).

35

DEKRET

z dnia 17 stycznia 1945 r.

w sprawie zmiany dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) Rada Ministrów postanawia, a prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W dekrecie Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 17) wprowadza się następujące zmiany:

1. zdanie trzecie ust. (1), art. 1 — skreśla się.

2. pkt a) ust. (2) art. 1-go otrzymuje brzmienie:

„a) upełnorolnienie istniejących gospodarstw karłowatych, małorolnych i średniorolnych";

3. pkt c) ust (2) art. 1-go — skreśla się część zdania, od wyrazu „kolonii" aż do końca;

4. po punkcie d) ust. (2) art. 1-go wprowadza się nowy punkt e), w następującym brzmieniu:

„e) zarezerwowanie odpowiednich terenów pod rozbudowę miast, kolonii mieszkaniowych i ogródków działkowych oraz terenów na potrzeby wojskowe, komunikacji publicznej lub melioracji";

5. w art. 2 ust. (1), zdanie 1 — skreśla się wyrazy:

„o charakterze rolniczym";

6. pkt b) ust. (1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„b) będące własnością obywateli Rzeszy Niemieckiej nie-Polaków i obywateli polskich narodowości niemieckiej";

7. w punkcie c) ust. (1), art. 2 po wyrazach:

„zdradę stanu", dodaje się wyrazy „za dezercję lub uchylanie się od służby wojskowej" oraz w końcu tegoż punktu dodaje się dalsze zdanie o treści:

„oraz w dekrecie Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 30 października 1944 r. o ochronie Państwa (Dz U. R. P. Nr 10, poz. 50)";

8. ust. (2) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„(2) nieważne są wszelkie prawne lub fizyczne działy nieruchomości ziemskich wymienionych w art. 2, ust. (1) pkt e), dokonane po dniu 1 września 1939 r.";

9. ust. (3) art. 2 skreśla się;

10. w art. 6 wyrazy „do 25 września 1944 r." zastępuje się wyrazem „niezwłocznie";

11. art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Delegowani przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych pełnomocnicy, po objęciu zarządu (art. 6) sporządzają przy współudziale komitetów folwarcznych dokładny spis objętych nieruchomości wraz z inwentarzem, dokonują zabezpieczenia tychże oraz usuwają w terminie 3-dniowym dotychczasowych właścicieli";

12. art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8 (1) Dla współdziałania z organami państwowymi i fachowymi przy przeprowadzaniu reformy rolnej powołuje się wojewódzkich, powiatowych i gminnych pełnomocników, gminne komisje reformy rolnej oraz komisje podziału ziemi.

(2) Pełnomocników wojewódzkich oraz ich zastępców mianuje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

(3) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali w rozporządzeniu wykonawczym sposób powołania pełnomocników powiatowych i gminnych, gminnych komisyj reformy rolnej i komisyj podziału ziemi oraz zakres ich działania";

13. art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Gminne komisje reformy rolnej przeprowadzą niezwłocznie po ich powołaniu spisy uprawnionych do korzystania z reformy rolnej na podstawie art. 1, ust. (2) pkt a) i b)".

14. art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10 (1) Po przeprowadzeniu czynności wymienionych w art. 7 i 9 powiatowy pełnomocnik do wykonania reformy rolnej dokona przy współudziale fachowych czynników, delegowanych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych oraz gminnych pełnomocników reformy rolnej faktycznego podziału ziemi.

(2) Pierwszeństwo do korzystania z reformy rolnej spośród uprawnionych kandydatów przysługuje żołnierzom Wojska Polskiego, inwalidom obecnej wojny oraz uczestnikom walk o Polskę demokratyczną.

(3) Wyłączone od korzystania z reformy rolnej są osoby, skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwa, wymienione w dekretach powołanych w art. 2, ust. (1), pkt c).

(4) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych określi w rozporządzeniu wykonawczym czynności formalno-prawne, jakich należy dopełnić w związku z dokonanym podziałem ziemi";

15. art. 11 skreśla się;

16. art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12 (1) Inwentarz żywy i martwy, przejęty z gospodarstw parcelowanych, zostanie rozdzielony między nowoutworzone gospodarstwa dla bezrolnych po uprzednim zaspokojeniu potrzeb gospodarstw wyłączonych na podstawie art. 16. Podziałowi nie podlega żywy inwentarz zarodowy oraz część inwentarza martwego, która nie może być racjonalnie wykorzystana w nowoutworzonych gospodarstwach jednostkowych.

(2) Podziału dokonają gminne komisje reformy rolnej";

17. w art. 13 ust. 1 po wyrazie „karłowate" dodaje się wyrazy „małorolne i średniorolne" oraz skreśla się część zdania od wyrazów „przy czym" aż do końca, zaś ust. (2) otrzymuje brzmienie następujące:

„Obszar ten dla gospodarstw nowoutworzonych w zasadzie nie może wynosić więcej niż 5 ha ziemi średniej jakości, a dla gospodarstw ogrodniczo-warzywniczych nie może przekraczać 2 ha";

18. art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14 (1) Gospodarstwa utworzone na podstawie niniejszego dekretu nie mogą być w całości lub w części dzielone, sprzedawane, wydzierżawiane i zastawiane.

(2) W wyjątkowych wypadkach, szczególnie zasługujących na uwzględnienie, zezwoleń na czynności wymienione w ust. (1) udzielają gminne rady narodowe.

(3) Uchwała gminnej rady narodowej w tym przedmiocie wymaga zatwierdzenia przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej wyższego stopnia";

19. w art. 15, ust. 2 po wyrazie „małorolnych" wstawia się wyrazy „i średniorolnych";

20. ust. (3), art. 15-go otrzymuje brzmienie:

„(3) Nowonabywcy mogą uzyskać w wypadkach zasługujących na uwzględnienie odroczenie pierwszej wpłaty na lat trzy. Odroczenia udziela powiatowy urząd ziemski";

21. w art. 16, zdanie pierwsze po wyrazie „powszechnych" dodaje się wyrazy „dla rozbudowy miast" oraz w zdaniu drugim skreśla się wyrazy „w terminie do 10 października 1944 r.";

22. art. 17 skreśla się;

23. w art. 19 ust. (1) wyrazy: „poza obrębem wywłaszczonego majątku" zastępuje się wyrazami: „poza obrębem powiatu, w którym znajduje się wywłaszczony majątek";

24. w art. 19, ust. (2) wyrazy: „z okupantem lub szczególnie ucierpieli od okupanta" zastępuje się wyrazami: „o Polskę demokratyczną";

25. w art. 21, część 2 wyrazy: „z chwilą ogłoszenia niniejszego dekretu" zastępuje się wyrazem „jednocześnie".

Art. 2. Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 17) z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów i ustępów.

Art. 3. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Edward Bertold

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 19 stycznia 1945 r. Nr 3, poz. 9).

36

DEKRET

z dnia 15 stycznia 1945 r.

o Narodowym Banku Polskim.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy, Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

Art. 1. Celem uregulowania obiegu pieniężnego i kredytu, powołuje się do życia instytucję państwową pod nazwą „Narodowy Bank Polski", wyposażoną przez Państwo w przywilej emisji biletów bankowych i nazywaną w niniejszym dekrecie Bankiem.

Art. 2. Bank jest osobą prawną i ma prawo używania pieczęci z godłem państwowym i napisem w otoku „Narodowy Bank Polski".

Art. 3. Siedzibą Banku jest siedziba naczelnych władz Rzeczypospolitej Polskiej. Działalnością swą obejmuje Bank obszar całego Państwa Polskiego. Bank może za zgodą Ministra Skarbu otwierać i zwijać oddziały i zastępstwa (placówki inkasowe).

II. Kapitał zakładowy.

Art. 4. Kapitał zakładowy Banku stanowi niewycofalna dotacja Skarbu Państwa w kwocie 250 milionów złotych. Kapitał zakładowy Banku może być podwyższony na podstawie uchwały Rady Ministrów.

III. Władze Banku.

Art. 5. (1) Rada Banku nadaje ogólny kierunek działalności Banku oraz sprawuje nadzór i kontrolę nad działalnością Banku i czynnościami jego organów wykonawczych.

(2) W szczególności do obowiązków Rady należy:

a) mianowanie na wniosek zarządu członków Komitetów Dyskontowych;

b) zatwierdzanie budżetu wydatków Banku, przedstawionego przez Zarząd;

c) przedkładanie Ministrowi Skarbu wniosków co do wysokości stopy dyskontowej oraz stawek procentowych i prowizyjnych Banku;

d) decydowanie o nabywaniu i pozbywaniu nieruchomości (art. 22);

e) składanie rocznych sprawozdań Ministrowi Skarbu do zatwierdzenia;

f) przeprowadzanie rewizji poszczególnych czynności Banku, przeglądanie ksiąg i dowodów Banku.

Art. 6. (1) Rada Banku składa się z Prezesa Banku i 10-ciu członków, powoływanych i odwoływanych uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Skarbu w połowie z przedstawicieli ministerstw zainteresowanych w gospodarce Banku, a w połowie spośród przedstawicieli sfer gospodarczych oraz ruchu spółdzielczego.

(2) Członkowie Rady otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniach w wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu.

(3) Radę zwołuje Prezes Banku przynajmniej raz na miesiąc. Na żądanie 3-ch członków Rada winna być zwołana w ciągu tygodnia.

(4) W razie nieobecności Prezesa Banku na posiedzeniach Rady przewodniczy członek Rady wyznaczony przez Ministra Skarbu.

(5) Uchwały Rady zapadają zwykłą większością głosów, w razie równości głosów decyduje głos Prezesa Banku.

(6) Rada Banku ustala, jakie osoby i w jaki sposób podpisują zobowiązania, dokumenty i korespondencję Banku.

Art. 7. Prezesa Banku mianuje i odwołuje Prezydent Krajowej Rady Narodowej na wniosek Ministra Skarbu, uchwalony przez Radę Ministrów.

Art. 8. Prezes Banku otrzymuje z funduszów Banku stałe uposażenie ustalone przez Ministra Skarbu.

Za udział w posiedzeniach Rady Prezes Banku nie otrzymuje oddzielnego wynagrodzenia.

Art. 9. Prezes Banku przewodniczy Radzie Banku, czuwa nad wykonaniem jej uchwał i sprawuje ogólne kierownictwo Banku.

Art. 10. Do zakresu działania Zarządu Banku należy techniczne kierownictwo Banku oraz załatwianie wszystkich spraw, które nie zostały zastrzeżone dla Rady i Prezesa Banku.

Art. 11. (1) Zarząd Banku w składzie Naczelnego Dyrektora i 2-ch jego zastępców mianuje i odwołuje Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu.

(2) Ze stanowiskami Prezesa Banku, Naczelnego Dyrektora i jego zastępców nie wolno łączyć stanowisk:

a) funkcjonariusza państwowego lub samorządowego;

b) w przedsiębiorstwie przemysłowym lub handlowym, choćby ono stanowiło w całości lub części własność jego lub jego rodziny;

c) we władzach kas oszczędności, banków lub spółdzielni.

(3) Minister Skarbu może Prezesowi Banku i członkom Zarządu zezwolić na objęcie stanowiska we władzach spółdzielni, jeżeli ono jest bezpłatne i obsadzone z wyboru.

Art. 12. Naczelny Dyrektor Banku i jego zastępcy otrzymują z funduszów Banku uposażenie, ustalone przez Ministra Skarbu.

Art. 13. (1) Zwierzchni nadzór nad działalnością Banku wykonuje Minister Skarbu.

(2) Dla utrzymania łączności Ministerstwa Skarbu z Bankiem, Ministrowi Skarbu przysługuje prawo mianowania spośród urzędników państwowych Komisarza Banku. Komisarz Banku otrzymuje stałe uposażenie z funduszów Banku, ustalone przez Ministra Skarbu.

IV. Przywilej emisji biletów Banku.

Art. 14. (1) Bank posiada wyłączne prawo wypuszczania biletów bankowych na obszarze Państwa Polskiego.

(2) Wysokość emisji określa Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu.

Art. 15. Emitowane bilety bankowe są zabezpieczone całym majątkiem państwowym i wszystkimi dochodami Skarbu Państwa.

Art. 16. Bilety bankowe mogą być wypuszczane w odcinkach, których wysokość ustali Rada Banku za zgodą Ministra Skarbu. Każdorazowo przed wypuszczeniem nowych odcinków winien być w gazecie urzędowej ogłoszony dokładny ich opis.

Art. 17. (1) Wycofanie z obiegu poszczególnych odcinków lub też wszystkich kategoryj biletów bankowych, zarządza Rada Banku za zgodą Ministra Skarbu. Terminy wymiany, po upływie których wycofane bilety zostają umorzone, ogłaszane będą w gazecie urzędowej i nie mogą być krótsze, niż 6 miesięcy od daty ich ogłoszenia.

(2) Równowartość nie przedstawionych w terminie do wymiany biletów bankowych przelewa się na dobro Skarbu Państwa.

(3) Bank ma obowiązek wymiany biletów uszkodzonych.

Art. 18. Podrabianie, przechowywanie lub puszczanie w obieg podrobionych biletów Banku podlega karom przewidzianym w kodeksie karnym.

Art. 19. Łączna kwota znajdujących się w obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań winna być pokryta w całości następującymi aktywami:

1) złotem w monetach i sztabach;

2) pieniędzmi zagranicznymi i dewizami płatnymi najdalej w ciągu 6-ciu miesięcy;

3) innymi aktywami Banku.

V. Czynności bankowe.

Art. 20. (1) Do zakresu działania Banku należy:

a) dyskont weksli i kuponów od papierów wartościowych (art. 23);

b) udzielanie pożyczek i otwieranie kredytów pod zastaw wartości wyszczególnionych w art. 26;

c) kupno i sprzedaż papierów procentowych, komunalnych i hipotecznych, w granicach określonych przez Ministra Skarbu;

d) otwieranie rachunków żyrowych i przyjmowanie wkładów;

e) kupno i sprzedaż pieniędzy zagranicznych, złota i srebra oraz dewiz, utrzymywanie zagranicą rachunków oraz korzystanie z kredytów potrzebnych do wykonywania tych czynności, przy czym Bank ma prawo oddać w zastaw swój portfel wekslowy oraz inne wartości i redyskontować weksle krajowe i zagraniczne.

Bank może korzystać z kredytów zagranicą tylko na podstawie uchwały Rady Ministrów;

f) sprzedaż przekazów i wypłat na własne oddziały;

g) przyjmowanie weksli i innych dokumentów do inkasa;

h) przyjmowanie depozytów na przechowanie i do administracji;

i) załatwianie wszelkich zleceń komisowych z dziedziny bankowej;

j) udzielanie kredytów pod zastaw obligów Skarbu Państwa i przez Państwo poręczonych — w granicach uchwał Rady Ministrów.

(2) Do dewiz w myśl ust. (1), pkt e) zalicza się wierzytelności w bankach zagranicznych, czeki i przekazy na banki zagraniczne oraz weksle, akceptowane przez firmy zagraniczne i płatne najdalej w ciągu 6 miesięcy.

Art. 21. Bank nie może nabywać na własność nieruchomości, o ile nie są potrzebne na pomieszczenia Banku i jego pracowników.

Art. 22. (1) Bank może nabywać na własność nieruchomości i przejmować wierzytelności hipoteczne i inne prawa rzeczowe, w drodze świadczenia zamiast zapłaty lub w drodze przelewu albo egzekucji tylko na pokrycie lub zabezpieczenie swoich należności wątpliwych lub niezapłaconych w terminie. Bank obowiązany jest zbyć te prawa najpóźniej w ciągu roku od daty nabycia.

(2) Przedłużenie terminu zbycia może nastąpić jedynie na podstawie uchwały Rady Banku.

Art. 23. (1) Bank dyskontuje w granicach ustalonych zezwoleniem Ministra Skarbu weksle powstałe z dokonanych obrotów gospodarczych, płatne w ciągu 3-ch miesięcy w miejscowościach, w których Bank ma swoje oddziały lub zastępstwa, przy czym weksle winny być opatrzone zasadniczo 3-ma, a wyjątkowo tylko 2-ma podpisami firm lub osób zasługujących na zaufanie.

(2) Weksle rolnicze i przemysłu rolniczego winny być płatne najdalej w ciągu 9 miesięcy.

(3) Kupony od papierów procentowych przedstawione do dyskonta winny być płatne najdalej w terminie 3 miesięcy od dnia zdyskontowania.

Za weksle wykupione przed terminem płatności Bank odsetek dyskontowych nie zwraca.

Art. 24. (1) Dla oceny weksli i innych wartości powołuje się przy centrali oraz oddziałach Banku Komitety Dyskontowe, które rozstrzygają większością głosów o przyjęciu weksli do dyskonta w granicach kredytów, przyznanych poszczególnym podawcom.

(2) Przewodniczącym Komitetu Dyskontowego centrali jest Kierownik Wydziału, wyznaczony przez Naczelnego Dyrektora, przewodniczącymi zaś Komitetów Dyskontowych oddziałów są kierownicy tychże.

(3) Przewodniczący Komitetu Dyskontowego może odmówić przyjęcia weksli zaaprobowanych przez większość Komitetu, jednak na żądanie Komitetu przekazuje te sprawy do rozstrzygnięcia Zarządowi.

Art. 25. Członków Komitetów Dyskontowych powołuje i odwołuje Rada Banku na wniosek Zarządu Banku spośród osób, posiadających znajomość stosunków rolniczych, przemysłowych i handlowych, a wskazanych przez organizacje gospodarcze danego okręgu. Obowiązki swe pełnią członkowie Komitetów Dyskontowych bezpłatnie.

Art. 26. Bank udziela pożyczek i otwiera kredyty w granicach ustalonych zezwoleniem Ministra Skarbu na przeciąg czasu nie dłuższy niż 3 miesiące pod zastaw:

1) papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu,

2) weksli, odpowiadających warunkom art. 23,

3) dewiz, odpowiadających warunkom art. 20 ust. (2),

4) towarów,

5) skryptów dłużnych z poręką bankową.

Art. 27. (1) Jeżeli pożyczka zabezpieczona zastawem nie została spłacona w ciągu 10-ciu dni po ustalonym terminie, wówczas Bank ma prawo sprzedać przedmiot zastawu bez stawania dłużnika w zwłoce i bez zawiadomienia go o sprzedaży.

(2) Bank może dokonać sprzedaży na giełdzie, w drodze licytacji publicznej lub skupić przedmiot zastawu na własny rachunek po kursie giełdowym, obliczonym według średniej ceny dnia, w którym Bank wyśle zastawcy zawiadomienie o dokonanym skupie.

(3) Termin, w którym Bank może sprzedać przedmiot zastawu, zależy od uznania Banku.

(4) Nadwyżkę powstałą po potrąceniu należności Banku z tytułu pożyczki i kosztów sprzedaży zastawu zwraca się dłużnikowi.

(5) Bank ma prawo zwrócić się bezpośrednio do dłużnika z żądaniem zwrotu długu, niespłaconego w terminie, niezależnie od tego, czy skorzystał z praw ciążących na zastawionym przedmiocie.

Art. 28. Przyjęte na zabezpieczenie Banku zastawy nie podlegają zajęciu w poszukiwaniu

jakichkolwiek należności prywatnych, skarbowych, czy innych, a w razie upadłości dłużnika nie mogą być przekazane do masy upadłościowej przed całkowitym zaspokojeniem przypadającej Bankowi należności z tytułu udzielonej pod ich zastaw pożyczki w kapitale, procentach i kosztach. Skutkiem tego sprzedaż zastawu na pokrycie należności Banku zarządzona na mocy art. 27 nie może być wstrzymana przez żadne czynności prawne.

Art. 29. Bank może przyjmować pieniądze krajowe na rachunki żyrowe nieoprocentowane; posiadaczami rachunków żyrowych mogą być instytucje państwowe i samorządowe oraz firmy i osoby prywatne. Bank może bez podania powodów odmówić otwarcia rachunku żyrowego osobom i firmom prywatnym, jak również otwarty rachunek zamknąć.

Art. 30. Bank przyjmuje na przechowanie złoto, gotówkę i dowody nieopieczętowane, a papiery wartościowe na przechowanie i do administracji.

Art. 31. Wystawione przez Bank kwity depozytowe są przenośne w drodze cesji, o ile inny tryb postępowania nie został ustalony przy złożeniu depozytu. Bank może żądać sądowego lub notarialnego uwierzytelnienia cesji.

Art. 32. Skarb Państwa korzysta w Banku z kredytu w rachunku otwartym w granicach ustalonych uchwałą Rady Ministrów.

Bank obowiązany jest na żądanie Ministra Skarbu przyjmować bezpłatnie wpłaty na rachunek Skarbu Państwa i dokonywać bezpłatnie wypłat z tego rachunku; ponadto zaś może załatwiać komisowo wszelkie operacje na rachunek Skarbu Państwa.

Art. 33. Przy czynnościach bankowych Bank kieruje się postanowieniami niniejszego dekretu, a w razie braku ich stosuje przepisy prawa obowiązującego. Zakres oraz sposoby wykonania czynności bankowych, niniejszym dekretem dozwolonych, ustala Zarząd.

VI. Sprawozdanie i bilans.

Art. 34. (1) Rokiem operacyjnym Banku jest rok kalendarzowy.

(2) Papiery wartościowe, będące własnością Banku, wstawia się do bilansu po kursie giełdowym transakcyjnym z dnia 31 grudnia, w razie braku notowań w tym dniu, po ostatnim w ciągu roku kalendarzowego zanotowanym kursie transakcyjnym, a w razie braku notowań giełdowych w ciągu całego roku kalendarzowego, po przeciętnym kursie zakupu z całego okresu rocznego.

Art. 35. Z całego czystego zysku przeznacza się 10% na fundusz zapasowy do czasu, gdy fundusz ten osiągnie wysokość połowy kapitału zakładowego; resztę czystego zysku przelewa się na rachunek Ministerstwa Skarbu jako dochód Skarbu Państwa.

Art. 36. Fundusz zapasowy jest przeznaczony na pokrycie strat i odpisów nie dających się pokryć z rocznych zysków.

Art. 37. W przypadku, gdy poniesione straty przewyższą istniejący fundusz zapasowy, różnicę pokryje Skarb Państwa.

VII. Szczególne uprawnienia Banku.

Art. 38. Narodowy Bank Polski jest wolny od wszelkich podatków państwowych i samorządowych jako też od wszelkich opłat stemplowych.

Art. 39. Wszelkie dowody wystawione przez Bank są wolne od opłat stemplowych.

Art. 40. Księgi Banku i inne zapiski, wchodzące w skład księgowości Banku oraz wyciągi z nich uwierzytelnione przez Bank, mają moc dowodową dokumentów publicznych, a dokumenty, stwierdzające zobowiązania z oświadczeniem Banku, że oparte na nich roszczenie jest wykonalne i prawnie dojrzałe do egzekucji, mają moc tytułów egzekucyjnych. Klauzule wykonalności tym tytułom nadaje właściwy sąd grodzki według przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 41. Bank nie podlega wpisowi do rejestru handlowego.

Art. 42. Pozwy przeciwko Bankowi można wnieść tylko przed właściwym sądem siedziby Banku (art. 3).

VIII. Przepisy końcowe.

Art. 43. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 44. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy zawarte w art. 46—55 statutu Banku Polskiego (obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 2 maja 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 296) zaś w art. 1 tego statutu skreśla się słowa „wyposażone przez Państwo w przywilej emisji biletów państwowych”.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 2 lutego 1945 r. Nr 4, poz. 14).

37

DEKRET

z dnia 5 lutego 1945 r.

o deponowaniu i wymianie marek niemieckich na terenach Rzeczypospolitej Polskiej, wyzwolonych spod okupacji po dniu 6 stycznia 1945 r.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. (1) Na terenach Rzeczypospolitej Polskiej, wyzwolonych po dniu 6 stycznia 1945 r., na których władze okupacyjne wprowadziły markę niemiecką jako obiegowy środek płatniczy, przestaje ona być tym środkiem z dniem 28 lutego 1945 r.

(2) Ustala się parytet marek niemieckich w stosunku jeden złoty emisji Narodowego Banku Polskiego równy dwum markom niemieckim.

Art. 2. W okresie od 10 do 28 lutego 1945 r. każdy posiadacz marek niemieckich (Reichsmark, Rentenmark i t. p.) na terenach wyzwolonych, wymienionych w art. 1, ust. 1, obowiązany jest złożyć je do depozytu jednorazowo w całości w urzędzie skarbowym lub przedsiębiorstwie bankowym, określonym przez Ministra Skarbu.

Art. 3. (1) Niemiecki bilon metalowy na terenach wymienionych w art. 1, ust. 1 dopuszcza się do obiegu nadal aż do odwołania, według relacji, ustalonej w art. 1, ust. 2.

(2) Termin wycofania niemieckiego bilonu metalowego określi rozporządzenie Ministra Skarbu.

Art. 4. (1) Zdeponowane marki niemieckie będą wymieniane na banknoty Narodowego Banku Polskiego do wysokości 500 marek dla jednej osoby fizycznej i tylko obywatelom Państwa Polskiego i Państw Sprzymierzonych, przebywającym na terenach określonych w art. 1 przed dniem ich wyzwolenia.

(2) Część kwoty zdeponowanej w markach niemieckich, która nie uległa wymianie, pozostaje w depozycie.

Art. 5. Z wymiany nie mogą korzystać osoby narodowości niemieckiej oraz innych narodowości, uprzywilejowanych przez władze niemieckie.

Art. 6. Prawo do wymiany służy osobom fizycznym, które w dniu złożenia marek do depozytu, ukończyły 18 lat.

Art. 7. (1) Kto wykracza przeciw przepisom niniejszego dekretu lub rozporządzeń i zarządzeń na jego podstawie wydanych podlega karze grzywny do 1.000.000 złotych.

(2) Nadto sąd orzeknie przepadek zakwestionowanych marek na rzecz Skarbu Państwa.

(3) Do orzekania o przestępstwach przewidzianych w ust. (1) są właściwe sądy grodzkie.

Art. 8. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Sprawiedliwości.

Art. 9. Upoważnia się Ministra Skarbu do rozciągnięcia mocy obowiązującej niniejszego dekretu na tereny, które będą wyzwolone po dniu ogłoszenia niniejszego dekretu oraz do określenia terminu wymiany.

Art. 10. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 10 lutego 1945 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Administracji Publicznej:
Józef Maślanka

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Sprawiedliwości:
Edmund Zalewski

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 6 lutego 1945 r. Nr. 5, poz. 17).

Cena numeru niniejszego zł 8,00, z przesyłką zwyczajną zł 8,10.

Redakcja i Administracja „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu", Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów należy wnosić do właściwych urzędów pocztowych niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru. Reklamacyj spóźnionych lub wniesionych niewłaściwie nie uwzględnia się.

Tłoczono w Drukarni Polskiej w Łodzi, ul. Kilińskiego 93.